

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

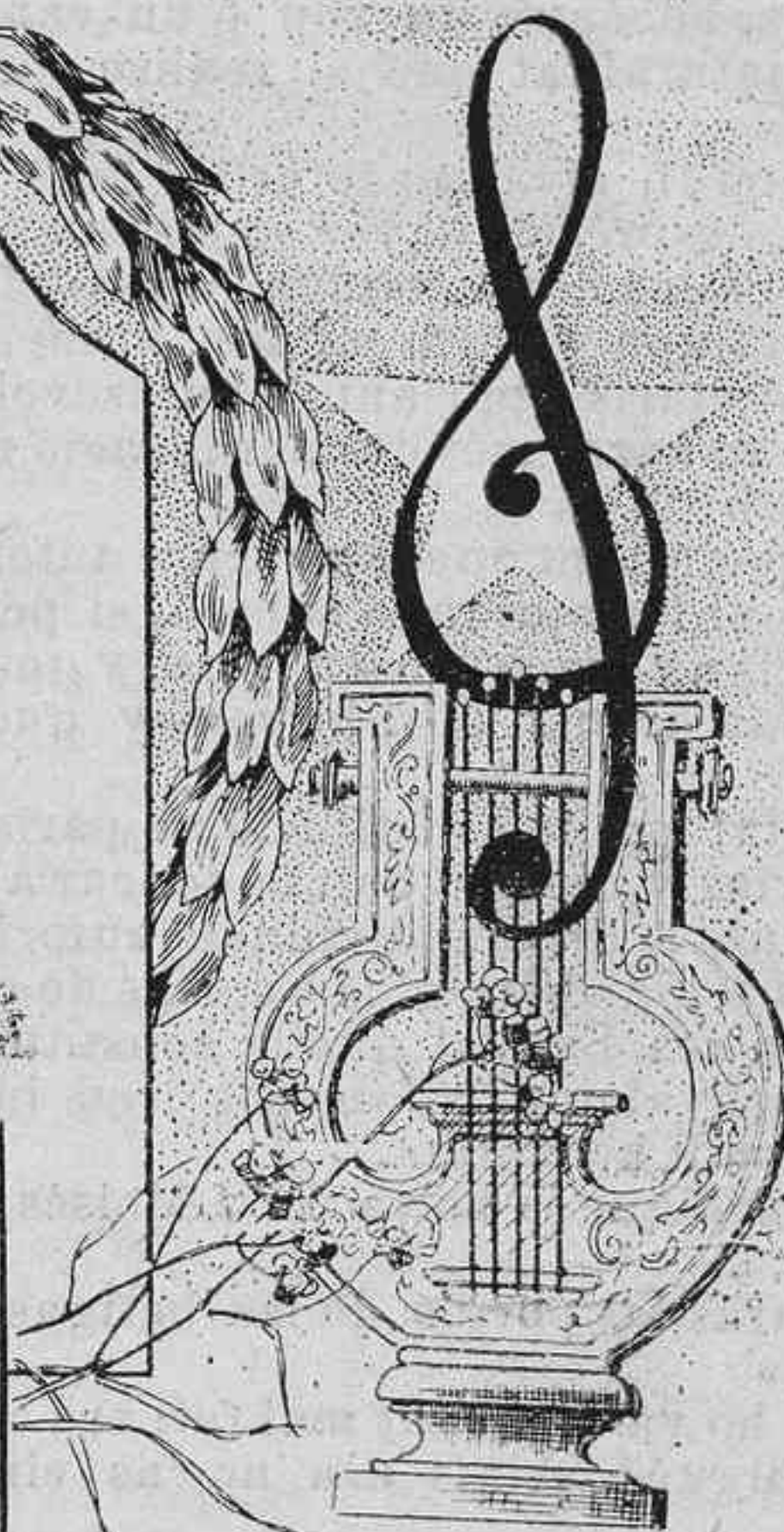
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

ANTONI NOGUÉS.

Compositor y pianista
que arribá á ser popular
per sa inspiració fecunda,
lo seu talent y 'l seu art.

AUTORITATS PATERNALS.

Ab alguna cosa s' ha de coneixe que 'ls conservadors, los partidaris del ordre y la llibertat ben entesa, remenan las cireras.

Lo nostre simpátich y enérgich (¡ay!) governador civil ha dictat varias disposicions tan sumament paternals, que á bon segur cap pare de familia las dictaria millors, ni més acertadas, ni més honestas.

Desde ara endavant los cafés y xacolaterias haurán de quedar tancats á la una en punt de la nit.

Y 'ls teatros y demés espectacles públichs acabarán irremisiblement las funcions avants de las dotze y mitja.

M' hi jugo qualsevol cosa que las empresas del gas haurán fet una mueca de disgust, pensant ab la disminució de ingressos que las inspiradas disposicions del governador las hi ocasionará.

Pero aixó ha d' importarnos un pito. Si las empresas del gas ne despatxan ménos, que 's dediquin á fabricar matalassos, que ara se 'n vendrán més, tota vegada que 's dormirá més horas.

La qüestió es que las personas no vajan á deshora pèl mon y s' estiguin á casa sèva ben tapadas y quietetas.

Totas las extralimitacions portan tart ó aviat una repressió. Lo desenfreno de la societat, obliga als que vetllan per ella á oposar barreras al desbordament de las passions.

Lo que ara passava era un escándol.

Hi havia persona que á un quart de dugas de la nit tenia l' atreviment d' entrar en una xacolateria y demanar una horxata ó una llimonada.

Altres se presentavan á la mateixa hora en qualsevol cerveseria y s' assentavan ab un aplóm assombrós, bebentse un xop ó un canet, ab la mateixa naturalitat que si realisessin un acte licit.

Altres, en fi, olvidant totas las lleys divinas y humanas, després d' haver entrat en un café á las onze ó á las dotze, tenian la osadia de serhi encara á la una y cinch minuts, prenent la fresca, llegint diaris ó parlant de qualsevol tonteria.

¿Pot demanarse més desmoralisació ni més imprudencia?

Afortunadament quedan encare autoritats que saben ahónt los apreta la sabata, si per casualitat 'n portan alguna massa justa, y tots aquests abusos han trobat al fi lo remey que necessitavan.

Es veritat que la constitució no parla de si las xacolaterias y cafés s' han de tancar á tal ó qual hora, y que 'ls drets individuals autorisan á tothom pera tenir obertas las portas de casa sèva.

No hi fa res. Senyal que la constitució es un pastel y senyal que 'ls famosos drets individuals son un cau d' atrocitats.

Dèu crech que ja ho va dir á Moisés desde dalt del Sinai:

«Tancarás las portas de las botigas á la una de la nit.»

Y si no ho va dir, molt mal fet: era convenient que ho digués. Aixís ara no 'ns vindria tant de nou.

Pèl que toca á lo dels teatros, encara es més oportuna la sabia disposició gubernativa.

¡Pues no faltava més! ¿Es dir que ara ab l' excusa de la calor, la gent s' ha avesat á anar

al teatro á las nou ó á las deu? ¿Es dir que á conseqüencia d' aixó las funcions comensan tart? ¿Es dir que comensant tart es imposible que acabin aviat?

¡Qué 's fassin repicar la gent y 'ls empresaris de teatros!

Lo pare de la provincia no vol que 'ls sèus amats súbdits retirin á altr' hora. Que distribuixin lo temps d' un altre modo, que s' espavilín, que 's sacrificuin.

En lloch de sopar á las nou, que sopin á las vuyt... ó que no sopin; en compte de anar al teatro poch á poch, que hi vajan corrent ó en velocipedo...

Per altra part, si 'ls ciudadans no volen violentarse ¿no saben las empresas de teatros que á la sèva má está lo medi d' acabar las funcions aviat, per tart que 's comensin? ¿Quants actes fan ara? ¿Quatre? Que 'n fassin tres. O dos... ó si massa m' apuran, un y prou. Aixís, encara que comensessin las funcions á las deu, á las onze ja tothom podria ser á caseta.

També hi ha un altre recurs: la supresió dels intermedis! Está probat que avuy més duran los entreactes que las obras.

¿Quin inconvenient hi ha en representar tots los actes d' un' obra de correguda, sense interrupció, sense descans de cap género, mudant las decoracions ab máquina, pèl istil de lo que 's fa en las comedias de màgica ó en las exhibicions de quadros disolvents?

Ja sé que 'm dirán: que 'l públich se queixará de véures obligat á permaneixen en lo puesto dugas ó tres horas seguidas, clavat á la butaca ó encarcerat sobre 'l banch de fusta, sufrint calor y fum, respirant ayre viciat y aguantant la mar de inconveniencias.

Tot aixó es música celestial. Si 'l públich se queixa, que 's queixi. Ja se sab que 'l teatro no es un paradís terrenal. Lo teatro es una escola de costums, y allí un no hi va á estar bè, sino á apendre, á patir, á acostumar-se á las contrarietats de la vida; en una paraula, á fastidiarse.

¿Qué aixó motivaria lo retraiment del públich, ocasionant potser la quiebra de las empresas?

Bueno: tant 'ns han d' importar los interessos de las empresas de teatros, com los de las companyas del gas, com los dels amos de cafés y xacolaterias.

Aquí no hi ha més interès que lograr que á la una tothom siga á la *noia*.

Era vergonyós aixó de que qui sab á quin' hora de la nit los establiments públichs, los passeigs y 'ls carrers se vejessin plens d' una multitud bulliciosa, que pensava tant en anársen al llit com jo en ferme frare.

Primer es l' ordre que tot.

Es precis acatar las sabias é inmutables lleys de la naturalesa.

La nit s' ha fet per dormir.

Los cafés per tancarse d' hora.

Los teatros per acabar aviat.

Y 'ls gobernadors...

Los gobernadors han sigut fets pera dictar disposicions que portan la rialleta als llabis y obligan á la gent á exclamar:

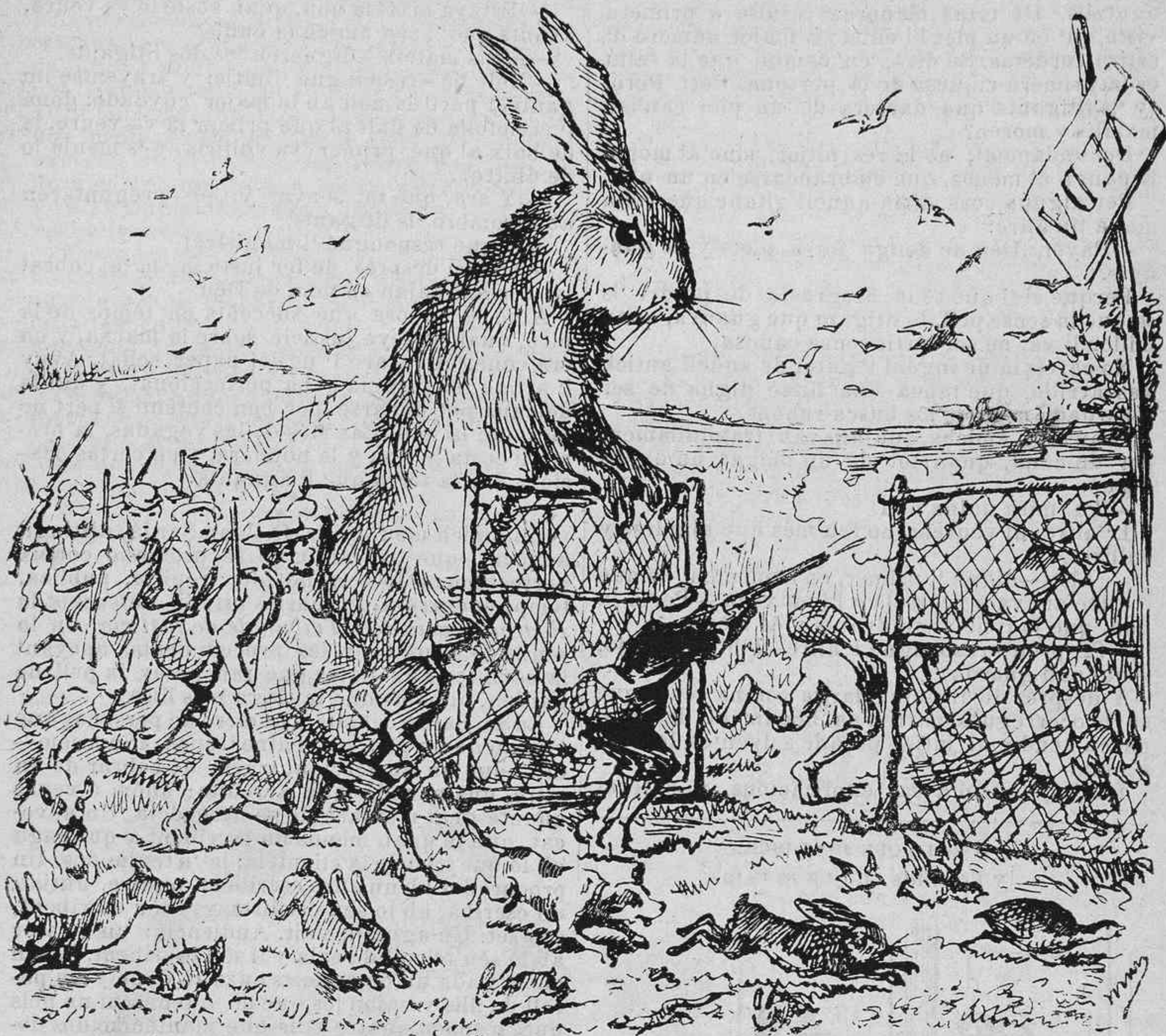
—¡Qué 'n deu tenir poca de feyna aquest bon senyor, que s' entreté ab aquestas cosas!

A. MARCH.

OBERTURA DE LA CASSA.

(FANTASIA)

Surten los braus cassadors,
los tiros omplan los ayres...
pero de cunills y llebras
per ara no 'n matan gayres.

TROSSOS.

I.

Ton rostre resguardat
per blanca musselina n' ha quedat
imprés dins mon cervell,
mon pobre cor deixantme llatzerat.
¡T' estimo! jo 't diria en ma ilusió,
mes ma humil condició
me recorda qu' ets tú una gran senyora
y temerari fòra
tan sols deixá entreveure ma passió.

Si es pur amor, l' amor que un jorn sentim,
tenir cor un sér pobre ¿es algún crim?

II.

Los dos feyau brasset, ell ni 't mirava,
jo crech que ni pensava
que 't tingués aprop seu ¡pobre Rosó!
avuy pagas lo mal que un jorn me feres

¡malhaja 'l jorn aquell en que digueres
que no portava jo bona intenció!

Al teu cor ¡cor de nèu!
volia fer sentir lo foch del mèu,
inútil fou la empresa y lo treball,
puig si no desisteixo, al cap de vall
feyas tornar mon cor fret com lo teu.
¡Jamay pot senti amor, qui de fredor
tè convertit en marbre lo seu cor!

J. ABRIL VIRGILI.

PLETS.

¿Quina desgracia pitjor pot cábreli á un home:
tenir un plet ó una malaltia?

La resposta es molt compromesa. Dificil se fa
determinar de una manera precisa, qu' es lo que
ocasiona majors disgustos y perjudicis: haver de
bregar ab metjes y apotecaris, ó tenir que ha-

vèrselas ab advocats, procuradors, jutjes, magistrats, escribans, dependents d' escribania y agutzils. De totas maneres resulta á primera vista qu' en un plet hi entervé major número d' estira-cordetas. Se dirá, en cambi, que la salut es la primera riquesa de la persona. Cert. Pero, ¿y 'ls litigants que darrera de un plet cauhen malalts y moren?

Decididament, no hi res pitjor, sino al mon á Espanya al menos, que embrancarse en un plet.

Per alguna cosa diria aquell gitano que volia mal á un altre:

—Payet, Dèu te donga forsa plets y 'ls guanyis.

Perque si 'l que tè la desgracia de perdre 'ls se queda sense pell, lo litigant que guanya, quan millor li va, ne sol sortir sense camisa.

No careixia de ingeni l' autor de aquell antich xascarrillo, que tanca una llissó digna de ser recordada per tots los busca-rahons.

Eran dos amichs que anavan tranquilament per un camí, quan tot de un plegat, un d' ells digué:

—Tú, mira quina nou.

L' altre, al véurela, no feu més que ajupirse y cullirla.

—¡Alto!—digué 'l primer, en lo moment en que l' altre anava á ficársela á la butxaca.—Porta la nou, que jo l' he vista avants y es mèva.

—Sí, prou—respongué l' altre—l' hi cullida jo, y qui cull guarda.

Y després de disputar llarga estona sense que se 'ls ocorregués partirsela bonament, determinaren acudir al jutje, perque solventés la diferencia.

Lo jutje escoltà sas explicacions, y, enterat

FES LO QUE JO 'T DICH
Y NO MIRIS LO QUE JO FAIG.

—¿Hi es lo senyor doctor?

—No senyor: es á pendre las ayguas...

—¡Ay lo grandíssim trapassé! ¡Ell que sempre deya que aixó de anar á pendre las ayguas eran falornias!...

del fet, colocá la nou sobre la taula del seu despaig, dihent:

—¿Estava aixis la nou, quan vosté la va veure, avants que 'l seu amich la cullís?

—Aixis mateix—digueren los dos litigants.

—Molt bè—respongué 'l jutje; y trayentse un ganivet parti la nou ab lo major cuydado: doná l' esclofolla de dalt al que primer la va veure, la de baix al que primer va cullirla, y 's menjá lo de dintre.

—¿Y ara, qué fa, senyor jutje?—preguntaren ab assombro 'ls litigants.

A lo que respongué 'l magistrat.

—No res: després de fer justicia, m' hi cobrat las costas. Vajan en nom de Dèu.

Aixó se suposa que succehia en temps de la picó, quan se feya justicia sobre la marxa, y no era conegut encare l' us del paper sellat. Avuy l' art de fer justicia s' ha perfeccionat, y qui la demana pot donarse per bèn content si pert no més que la nou. Las més de las vegadas, la broma li costa la nou y la nouhera, y en certas ocasions fins la terra que l' aguanta.

* *

Un amich mèu, lo Sr. D. Joan Sardá, distingit advocat, que ab motiu de sa professió coneix perfectament lo terreno que trepitja, publicá, temps endarrera, un curiós estudi, defensant la *Reorganización dels Tribunals de justicia*, en lo sentit de simplificar los procediments, apoyant la seva tesis ab datos que fan posar la pell de gallina, al home que la tinga més llisa.

Lo Sr. Sardá calcula 'l número de personas que viuhèn de un plet, trayentne 'l such. «Suposém—diu—que un comerciant tracta de cobrar de un altre, una partida que acredita: aném á veure quanta gent menjará de sa desgracia. Un advocat, que tè quan menos un escribent á qui paga ab lo que treu de la clientela: ja 'n tenim dos. Un procurador ab un altre escribent, quatre. Jutjat: un escribá, ab lo seu civilista y 'l seu escribent, son set. Un agutzil, vuit. Audiencia: un relator ab lo seu oficial de sala y 'l seu escribent, ja son onze. Cada un de aquests onze tè dona y un parell de fills y vajan los que no 'n tenen ni un pèls que 'n tenen quatre y 'ls que mantenen dos donas pèls que no 'n mantenen cap: tres per onze trentatrés y onze, quaranta quatre. Lo litigant contrari necessita també 'l seu advocat y 'l seu procurador, á escribent per barba, total quatre, ab tres de familia, total setze, que units als quaranta quatre del adversari suman seixanta.»

De manera que son per terme mitj unas seixanta personas las que viuhèn del such de cada parella de litigants, tenint lo plet per mamella, sense ficar en lo compte 'l paper sellat que s' aplica entre altres usos á pagar lo sou de jutjes y magistrats, y sense referirnos tampoch á aquells litigis que desde l' Audiencia passen al Tribunal Suprém de Justicia ahont donan vida á tota una legió de curials que re tenen que veure ab los primers.

Ja veuhèn com no existeix la filoxera únicament dintre de las vinyas dels pobres pagesos, sino que la vinya de la justicia n' está tota carregada.

¡Y de quina, manera!

* *

Continúa l' amich Sardá aduhint datos curiosos de conjunt, que mostran tota la intensitat de la plaga.

Encare que no siga fácil fer una estadística

completa, no es del tot impossible aproximar-la à la veritat.

Hi ha à Barcelona 668 advocats colegiats, 132 procuradors, de 20 à 25 magistrats, 6 jutjes de primera instancia, de 60 à 70 entre relators y es-cribans, tres ó quatre centenars de dependents de jutjat y audiència, un miler poch més ó menos de dependents de advocat y procurador, un altre miler de aqueixos tipos extranyes que viuen ficats entre la brossa dels procediments exercint de primistas, depositaris judicials, fiadors carcelaris, homes bons y altres oficis per l'istil y tindrem una suma que no baixa de cinch mil sangoneras.

Y com las més d'ellas tenen familia y han de mantenirla ab la sanch dels litigants, bè podém assegurar que no baixan molt de vint mil bocas las que menjan excludivament dels deu ó dotze mil plets qu'entre grossos y xichs se contan cada any à Barcelona.

De manera que la espasa de la justícia tè la forma de sabre, y cada *sablazo* que dona despampana al més pintat.

Lo que no 's comprén es com encare hi ha ningú que litigui.

Y tot aixó sense pendre en compte lo que 's diu sobre certs gastos extraordinaris, que per lo mateix que son reservats, nosaltres no hem de tractar de rompre la reserva de que se 'ls rodeja.

En aquestas materias únicament es permés

tractar de lo que 's veu y prescindir de lo que no 's veu.

Fa poch temps que l'illustrat jutje de Vilanova y Geltrú, Sr. Català, fent honor al seu apellido, es à dir, parlant ab catalana franquesa, publicava un treball defensant la necessitat de simplificar, accelerar y abaratir los procediments civils.

Vejám lo que diu, que val la pena:

«Acudint al dret romà se veurà, com es possible que dos litigants ó més, sense necessitat de procurador que 'ls representi, ni d'escrits, ni de *poders* que 'ls costin diners, comparegan davant del jutje acompanyats de sos respectius advocats, si per cas los necessitan, y plantejin de comú acort la qüestió ó qüestions que 's proposin dilucidar en forma de judici.

»Qüestió plantejada, qüestió resolta.

»¿Es de dret la que 's ventila? Donchs lo tribunal competent escolta à las parts ó als seus advocats y resolt.

»¿Es qüestió de fets? Donchs lo jutje competent designa 'ls que han de ser objecte de proba, fixa terme pera aquesta proba, la reb... y desseguida 'l tribunal *ad hoc* celebra vista y falla »

Aixís parla un jutje coneixedor de la materia y carregat de bons intents.

S' hauria de crear alguna cosa per l'istil del tribunal de las ayguas de Valencia, que ha anat perpetuantse à través dels sigles y que falla de plà totas las qüestions que s'originan en materia de regar en aquella herta, sens més qu' escoltar à las parts.

Quan lo demandant ha explicat, breu y sumariament la seva queixa, lo president del tribunal de las ayguas, qu' es un *llauraor* elegit pels mateixos regants y que seu en un banch, à la porta de la Catedral, diu senyalant ab lo peu, calsat d' espartenyas:

—Calle vosté y parle vosté.

La justícia 's fa sense embrutar ni un full de paper. Lo tribunal no tè taula siquiera, ni tinter, ni plomas. Darrera de las explicacions de las parts, se dicta 'l fallo à viva veu, ¡y ay del que deixi de complirlo! Lo president lo citarà y al tenirlo à sa presencia li dirà acompanyant la paraula ab lo peu:

—Vosté pagarà tants ó quants *quinsets* de multa per haver faltat à las disposicions d' este tribunal.

¿Es pitjor aqueixa justícia feta ab los peus que la que 's fa ab las mans? Jo 'm guardaré molt bè de afirmarho. Lo que si diré es que tè sobre l' última la inmensa ventatja de ser més ràpida y més barata. Y que ab las unglas dels peus es més difícil esgarrapar que ab las de las mans.

* *

Un amich mèu, xicot observador é ingeniós com ell sol, me feya notar un dia lo següent:

¿Has observat, que aixís com guanya las batallas l' exèrcit que disposa de més gent y de millors armas, sol guanyar los plets lo litigant que disposa de més quartos?

BUSCADORAS DE GANGAS.

—¿Que te 'n sembla d' aquest jove?
—Es d' aquells que m' empalagan.
—¿Per qué?—Perque es dels que miran, miran, miran... y no pagan.

Donchs jo faria una cosa: jo resoldria 'ls plets á pública subasta entre 'ls mateixos litigants.

Dos, per exemple, 's disputan un objecte: se 'ls crida y se 'ls diu:—Se va treure á subasta tal objecte: á veure qui 'n dona més d' entre vostés dos.

Y allá va: jo tant, jo quant, jo tant més... ¿Qui més hi diu?... A la una... á las duas... á las tres... L' objecte queda per fulano mediant tal cantitat.

«—¿Y dels quartos qué se 'n faria?—vaig preguntarli.

«—Molt senzill: deduhit un petit tant per cent per gastos de subasta, la suma restant s' entregaria al litigant que perdés.

Aixís, al menos dels plets se 'n treuria alguna cosa, y no succehiria com avuy que las més de las vegadas se pert tot.

Crech que 'l projecte del mèu amich val la pena d' estudiarse.

P. DEL O.

BON ESQUÉ.

En la *Plassa dels Encants*
un xarlatant molt tronat,
ab estranya habilitat
estava fent jochs de máns.

Separant y unint anellas
feu acudir molts badochs;
y habent acabat los jochs
comensá á treure *botellas*.

Y ensenyantne una á la gent
digué aixís en alta veu:

«Aquest bálsam que veyeu
»es vingut d' allá l' Orient.

»Es un bálsam olorífich,
»anti colérich y tónich,
»y per curar un mal crónich
»es lo millor específich.

»Es lo millor vomitiu,
»es un tópich, un calmant,
»un verdader excitant,
»y 'l més ferm depuratiu.

»Cura també la epidèmia,
»mal de ventrell, ulls de poll,
»las inflamacions del coll,
»los peus trencats y l' anèmia.

»Cura l' asma, l' impotencia,
»los *ataques* cerebrals

»y ¡vaja! tots aquells mals
»qu' han preocupat tant la ciencia.

»¡Ja veuhen donchs, com no es faula
»lo que val aquest licor!!»
(Y lo públich com un mort
sense dir una paraula.

«Tres gotas en un drapet
»á la post del pit posat,
»dónan més bon resultat
»que las *perlas* del Audet.

»Es un bálsam excelent,
»d' acreditada virtut,
»que retorna la salut

»en un' hora... ¡en un moment!
»Engreixa á las donas flacas,

»als homes los posa rojos,
»cura sense excepció als bojos
»y fins, senyors, ¡treu las tacas!

»A propietats cap l' afana
»puig prou que 'n teniu detalls;
»si fins llampia 'ls metalls

»y enganxa la porcelana.»

(Pero, ¡pobre home! ¡Quin xasco!
per més que fes y digués,
lo públich no deya res
ni demanava un sol *frasco*.)

«¡¡Senyors, ara si que va
»lo secret més formidable,
»l' infalible, l' admirable
»que 'us poguéu imaginá!!

»Tan las donas jeperudas,
»com las jovas, com las vellas,
»tan las dretas com garrellas,
»las macas, com las morrudas:

»Aquest licor tan estrany
»tenintlo á casa no més,
»trobaréu totas promés
»y us caseu antes del any.»

Jo no sé 'l que va passar,
pero, senyors, es lo cas,
que en menos d' un quart escás
sens cap *frasco* va quedar.

ROSSENDO PONS.

LLIBRES.

BIBLIOGRAFÍA ESPAÑOLA DE CERDEÑA, por DON EDUARDO TODA Y GÜELL.—Cada un dels llibres que publica l' ilustrat escriptor reusenç, fruyt dels llarchs y profitosos viatjes que sovint li obliga á empendre sa carrera consular, produheix una nova sorpresa; pero pocas serán tan grans com la que 'ns ha causat sa darrera publicació.

Al ocuparnos de son llibre l' *Alguer* vejerem que 'l Sr. Toda, al visitar la isla de Cerdenya descubri allí un tros de Catalunya qual existencia no se sospitava, tal es l' apartament en que vivim d' aquella terra, després de prop de dos sigles d' haver sigut segregada d' Espanya.

Pero ara, en sa *Bibliografía española* ja no 's limita á senyalar punts de contraste diversos de aquell pais ab lo nostre, com los referents al llenguatge, á las costúms, tradicions y demés que no han lograt borrar ni 'l temps ni la distancia, sino que concreta y posa de relleu de una manera lluminosa la gran influencia de Catalunya y Espanya, durant la nostra dominació á Cerdenya, manifestada per la vida literaria, y baix aquest respecte la *Bibliografía española de Cerdenya* té una importancia de primer ordre.

Recurrent y escorcollant lo Sr. Toda arxius y bibliotecas ha arribat á reunir un caudal de datos assombrós, en demostració de que Espanya portá á la isla sa civilisació en lo que aquesta té de més noble é important, ó sia en las manifestacions de la inteligencia.

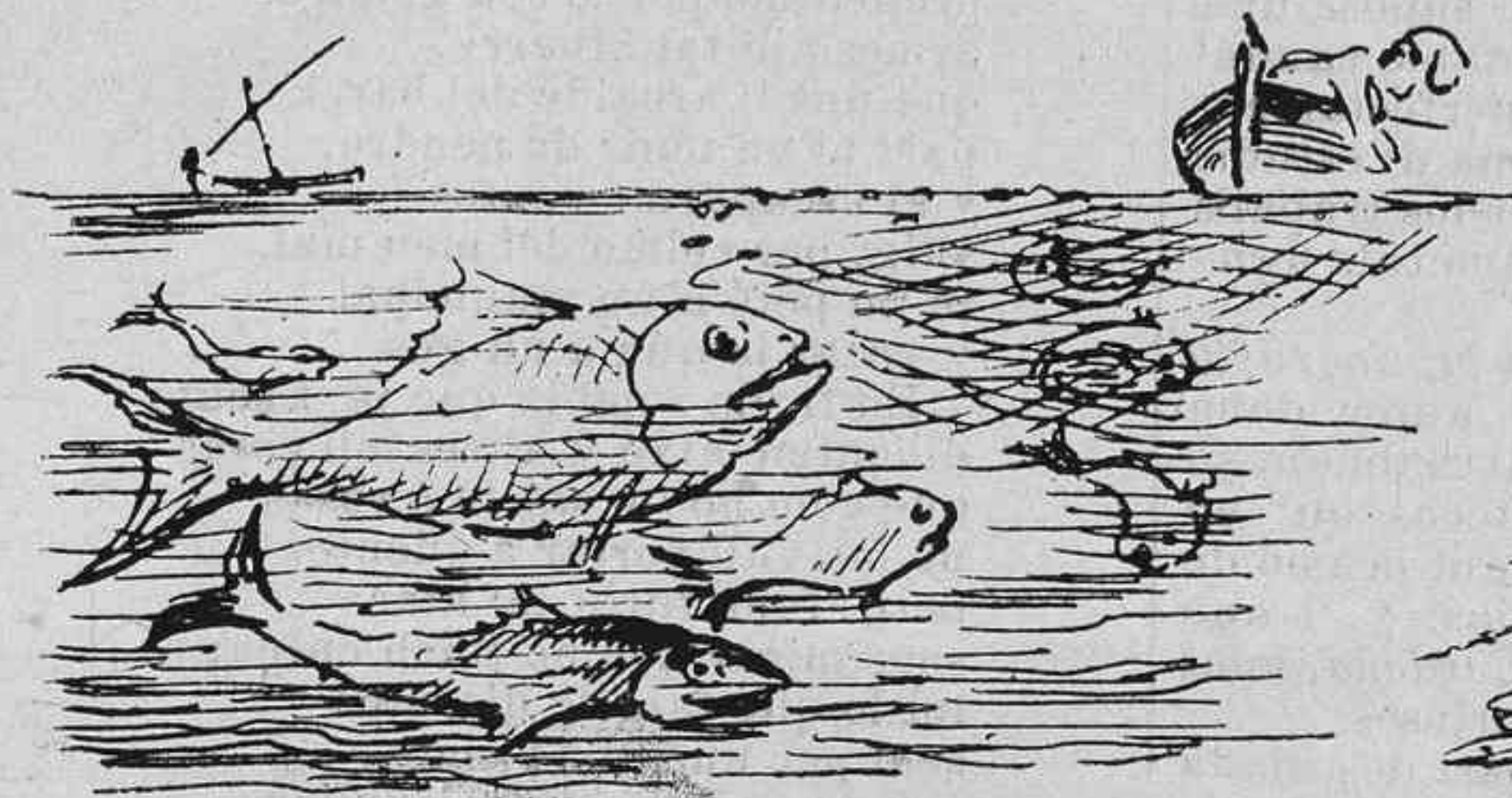
La obra sigué premiada en lo concurs de la *Biblioteca nacional*, y per cert que apenas se feren càrrech d' ella los intelligentíssims bibliógrafos cridats á jutjarla, se mostraren sorpresos y entussiasmats. Aquellas notas bibliográficas y criticas de més de 800 llibres espanyols escrits ó publicats á Cerdenya, deguts á uns 350 autors distints, molts d' ells enterament desconeguts constituía una verdadera troballa. Era un nou element de gran importancia, una branca xamosa del gran arbre de nostra literatura. Lo senyor Toda, no sols alcansá 'l premi, sino la enhorabona dels inteligents y l' honor de veure imprés lo seu treball á expensas del Estat.

* * *

LO PEIX Y LA CARN A BARCELONA.

(DEDICAT ALS DIRECTORS DELS MERCATS.)

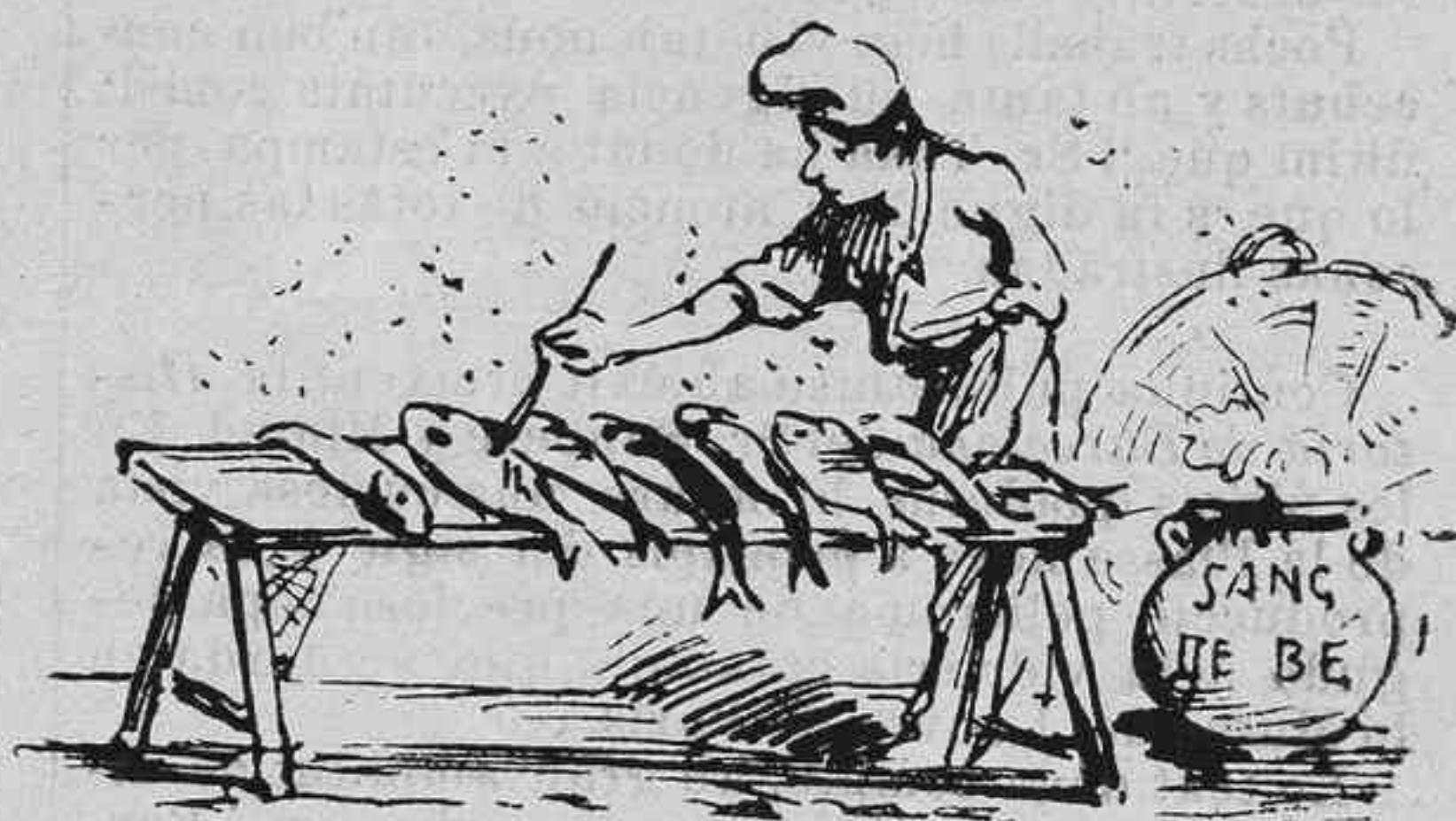
1.—Quan més tranquil s' està,
lo peix se deixa pescà.

2.—Llus, congre, móllet, surell...
tot va dintre de un cubell.

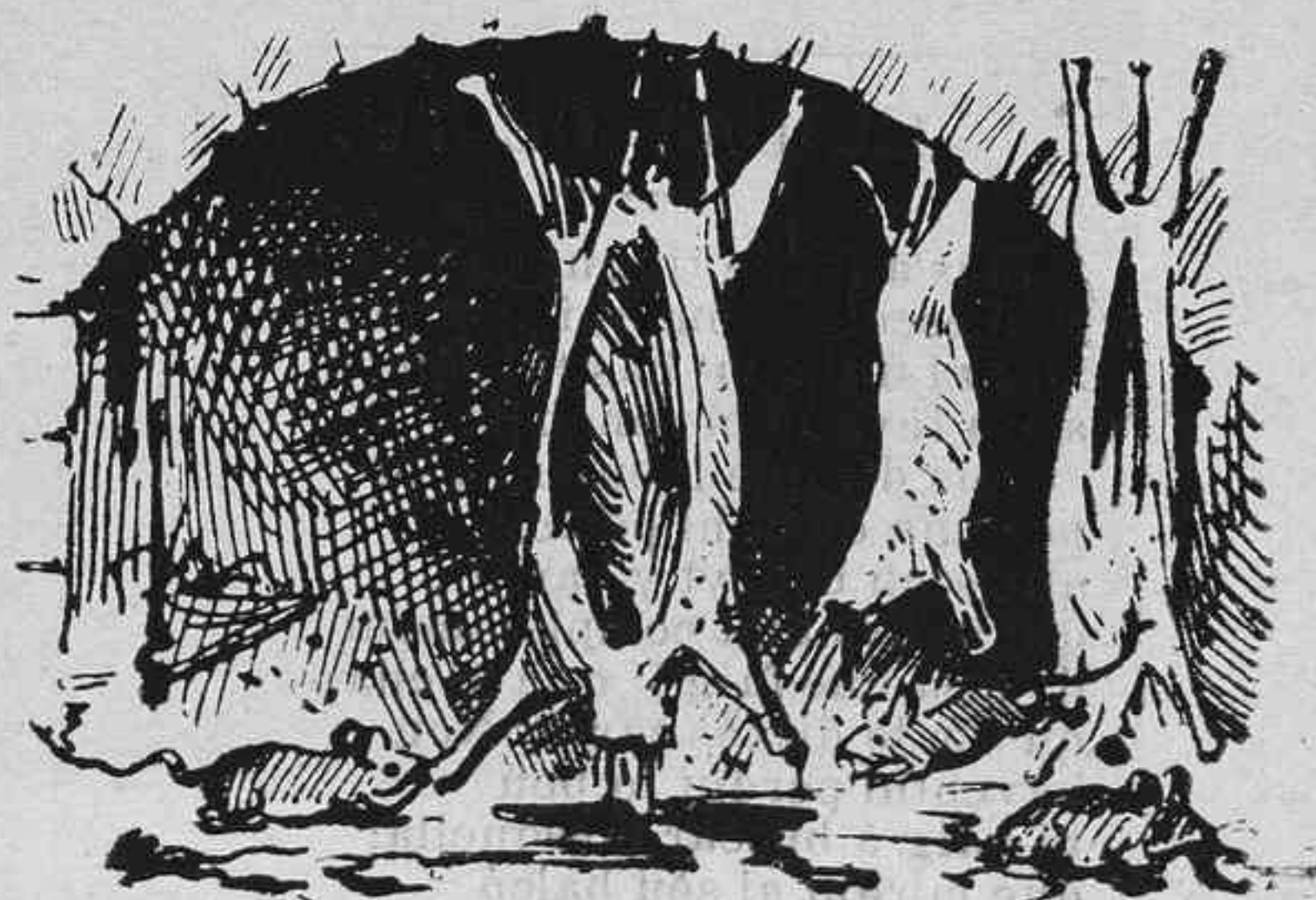
3.—Com arriba enmatxucat,
al safreig es estirat.

4.—Després lo repintan be,
l' embarnissan... ¡y eche usté!

5.—L' endemà, ab pau y alegria,
¡cap á la pescateria!

6.—De la carn... ¡oh, no 'n parlém!
massa que tots ho sabém!

Nosaltres qu' hem tingut lo gust d' examinar-lo ab alguna detenció, 'ns hem convenut del gran servey que ha prestat á las lletras espanyolas lo Sr. Toda. La *Bibliografia hispano-sarda* es una obra conciensuda, que suposa una activitat extraordinaria y un inagotable caudal de coneixements. La materia está perfectament ordenada, y l' aridés de aquesta mena d' estudis se troba compensada de sobras per los traballs que fora del indice dels llibres enumerats figuran en lo llibre.

Tals son, lo titulat *Fuentes de la bibliografia española en Cerdeña*, en lo qual l' autor dona compte detallat del estat en que actualment se troban los diversos arxius y bibliotecas qu' en la isla existeixen y qu' ell ha tingut ocasió de visitar, en busca de datos y noticias; y 'l que porta 'l titol de *La imprenta en Cerdeña*, molt substancios y nutrit de pormenors curiosos.

Lo cos de l' obra comprén una part destinada als llibres hispano-sarts que conté 580 tituls de obras catalanas ó castellanas impresas á Cerdenya y va seguida de un apéndice que conté altres 58 tituls de llibres espanyols, encare que publicats fora de la Cerdenya, deguts á autors sarts tots ells; y una part segona relativa als manuscrits y códices existents en la isla, elewantse al número important de 179 los que l' autor descriu y ressenya.

Pochs traballs hem vist tan nous, tan ben concebuts y ab tanta inteligencia executats com l' últim que 'l Sr. Toda ha donat á la estampa, per lo que 's fa digne de l' atenció de totas las personas ilustradas.

Continúa publicantse ab éxit creixent la *Historia de Barcelona* del Sr. Sanpere y Miquel. En los últims quaderns hi figura una curiosa vista de la Plassa nova á principis del sigle y la reproducció polieroma de una preciosa copa deguda á la vidrieria catalana, que 's guarda en lo Museo del Louvre de Paris.

Lo text dona compte, ab gran amplitud de detalls, de la formació del terreno sobre que Barcelona está edificada.

L' aplaudit escriptor Sr. Riera y Bertrán ha tingut l' amabilitat de favorirnos ab un exemplar esmeradament imprés de són notable idili dramátich *Lo padri*, estrenat ab éxit en lo Teatro Romea durant l' última temporada.

RATA SABIA.

CUIDAT DE TÚ.

Fins aquí he tingut paciència,
t' hi escoltat com qui sent ploure,
mes al últim m' has fet moure
ab la tèva impertinència.

Pots dir que l' enteniment
per una dona hi perdut,
que soch beneyt y barrut,
qu' hi cambiat completament
d' ensá que faig l' os á n' ella;
qu' en lo ditxós carrer Nou
haventhi perdut lo bou
hi vaig á buscar l' esquella;
que mirant al seu balcó
vaig caure un dia de nassos,
y després, als quatre passos,
vaig topà ab un carretó;

qu' un altre dia badant
per sota de casa seva
va volguer la pega mèva
que una vella del davant,
prenentme per lo seu gendre,
armés allí tal xibarrí
que fins l' arcalde del barri
part hi va tenir de pendre,
y al escaparme confós
vaig, per colmo del meu mal,
fe un petó á un municipal
y xafar la quia á un gos...

En fi; 'm sembla que ja 't sento
dihentme aixó y altres mil cosas
que com no 'm saben á rosas
no las vull portar á quento;
pero 'l teu furor m' ataca
sens mirar que no tinch culpa;
tot lo que faig t'è disculpa
sent per una dona maca.

En cambi tú, ¿cóm explicas,
cóm disculpas lo teu vici
que 't farà perdre 'l judici
mentres tant qu' á mi 'm criticas?
Vaja, Ignasi, estás gastat
per fer sermóns á ningú;
més val que 't cuydis de tú
que vius tot entussiasmat
per un trasto que fa fástich,
tan brut y pudent qu' empesta,
que per tot arreu molesta
y ell mateix será 'l teu càstich.

Recordat de qui t' ho diu,
tú sol mantindrás un metje
perque se 't gastarà 'l fetje
y 'l canó de la perdiu;
no tindrás més que disgustos,
farás pòr á las criaturas
y tú, que per res t' apuras,
no guanyarás prou per sustos,
puig la tèva dona, tipa,
anirà feta una furia
per divorciarse, á la curia
tot per culpa de la pipa!
Y d' engunia 'l teu cor pres
ab molta pena y cap goig
podrás dir que jo soch boig
pero tú 'n serás molt més.

SANTIAGO CANYADELL.

Tancat lo de *Novedats* y arrastrant algún dels altres teatros una vida marcadament lánquida, per forza la revista s' ha de ressentir d' aquesta atonia y d' aquest estancament.

Allá va, de tots modos, per no perdre la costum, un cop d' ull á las *novedats* (?) de la semana.

TÍVOLI.

A pesar de la música del Sr. Chapí, que com á seva per forza ha de ser inspirada y graciosa, á pesar del reconegut talent del senyor Estremera, *Los nuestros* no arriban á la talla. Tot lo fonament de la sarsueleta estriba en una equivocació tan gastada y rebregada, que no basta

TRES DONAS.

L' una 's diu Madaleneta,
l' altra Paz, l' altra Roser:
son tres morenas distintas...
y un sol diable verdader.

l' indiscutible mèrit dels autors de *Música clàssica* per comunicarli nova vida.

Los nuestros es un juguet passador y res més: es difícil que quedi de repertori.

En cambi, *El chaleco blanco* continua sent l' atractiu de las concorregudas funcions d' aquest teatro.

Pèl dia del benefici de la Sra. Montañés se prepara l' etreno de *La baraja francesa*. Veurém si farà bon joch.

CATALUNYA.

Després del *Cin Ko-Ka*, lo *Liquor di oro*: es dir, després de la llum, la sombra; després del dia, la nit.

Tot lo que la opereta del mestre Sommer tenia d' enjogassada y viva, ho tè aquesta de soporifera y cansonera. La primera *despecava* las potencias—com deya un: l' última convida á dormir.

Més de quatre espectadors van figurarse 'l dia del estreno que 'l tal *Liquor di oro* era un nom fals que no feya més que encubrir un narcòtich: tastarne algunas gotas y pesar figas es tot hù.

Me sembla que 'l mestre Craffini no passarà á la posteritat, al menos si no tè altres tituls que 'l de ser autor de *Liquor di oro*.

Y que no donga la culpa á la execució, que com de costùm va ser absolutament perfecta. Pero ni 'ls esforços de 'n Grossi y la Ferrara ni la trassa del mestre director Ristori van poguer donar calor á la cosa: era picar en ferro fret.

Per ahir estava anunciat l' estreno de *Pasqua florentina*, del mestre Gibulka. ¿Craffini? ¿Gibulka?... ¡Ay, ay, ay!

NOU RETIRO. — GAYARRE.

La senmana passada 'm vaig olvidar de ocupar-me del estreno de la *Saffo*. Encara que avuy la ocasió casi bè ha passat, no será per demés

NOTICIAS COLÉRICAS.

—«El cólera sigue avanzando...» 'S. coneix que aquest cólera va á peu, perque ab lo temps que fa que va avansant, ja l' hauríam perdut de vista.

fer constar l' agrado ab que 'l públich ha escoltat la famosa ópera de Paccini y la abundant cullita d' aplausos que han recullit las senyoras Ferni y Cescati y 'ls senyors Pomer y Ventura.

S' han donat varias representacions més de *Gli amanti di Teruel*, resultant totas un éxit pèls artistas y un negoci pera la empresa.

Tambè ahir devia donarse la primera representació de la popularissima *Carmen*, corrent lo paper de protagonista á càrrech de la simpática y aplaudida *signorina* Italia Giorgio. Los directors del *Gayarre* ho entenen.

CALVO-VICO.

¿Qué passa en aquest teatro?

L' estreno de *Los que tragan s'* ha evaporat no sé per ahont. S' ha tancat lo teatro, s' ha tornat á obrir, ha aparegut una nova companyia, ha tornat á quedar tancat... en fi, una serie interminable de cambis de decoració, que fan tornar tarumba al *revistero*.

De tots modos, just es declarar que la funció que 'l diumenje van donar en aquest teatro 'ls senyors Colomer, Palmada y altres celebrats artistas, va ser un éxit complet y un manantial d' aplausos.

CIRCO EQUESTRE.

Local sempre animat, artistas sempre nous, pantomimas sempre divertidas, exercicis sempre sorprendents...

¿Qué tè de particular que la empresa sempre 's veji favorescuda pèl públich?

Per xo nosaltres ho celebrém... sempre.

N. N. N.

CANTARELLAS.

Cor de bronze m' has dit, nina, mes aixó no es pas vritat: si tingués lo cor de bronze no l' haurias traspasat.

Lo dia que vas casarte de amagat dius que ho vas fer. ¡Llamp de Dèu! No més faltava que ho fesses públicament.

J. ROIG CORDOMÍ.

Se qu' estás molt enfadada perque 't vaig doná un petó; mes ¿vols dir que aquest enfado no es perque 'n volias dos?

Val més riure que fer riure, val més seure qu' estar dret y val més que rica y lletja dona pobra y bon tipet.

J. F. GAVIRES.

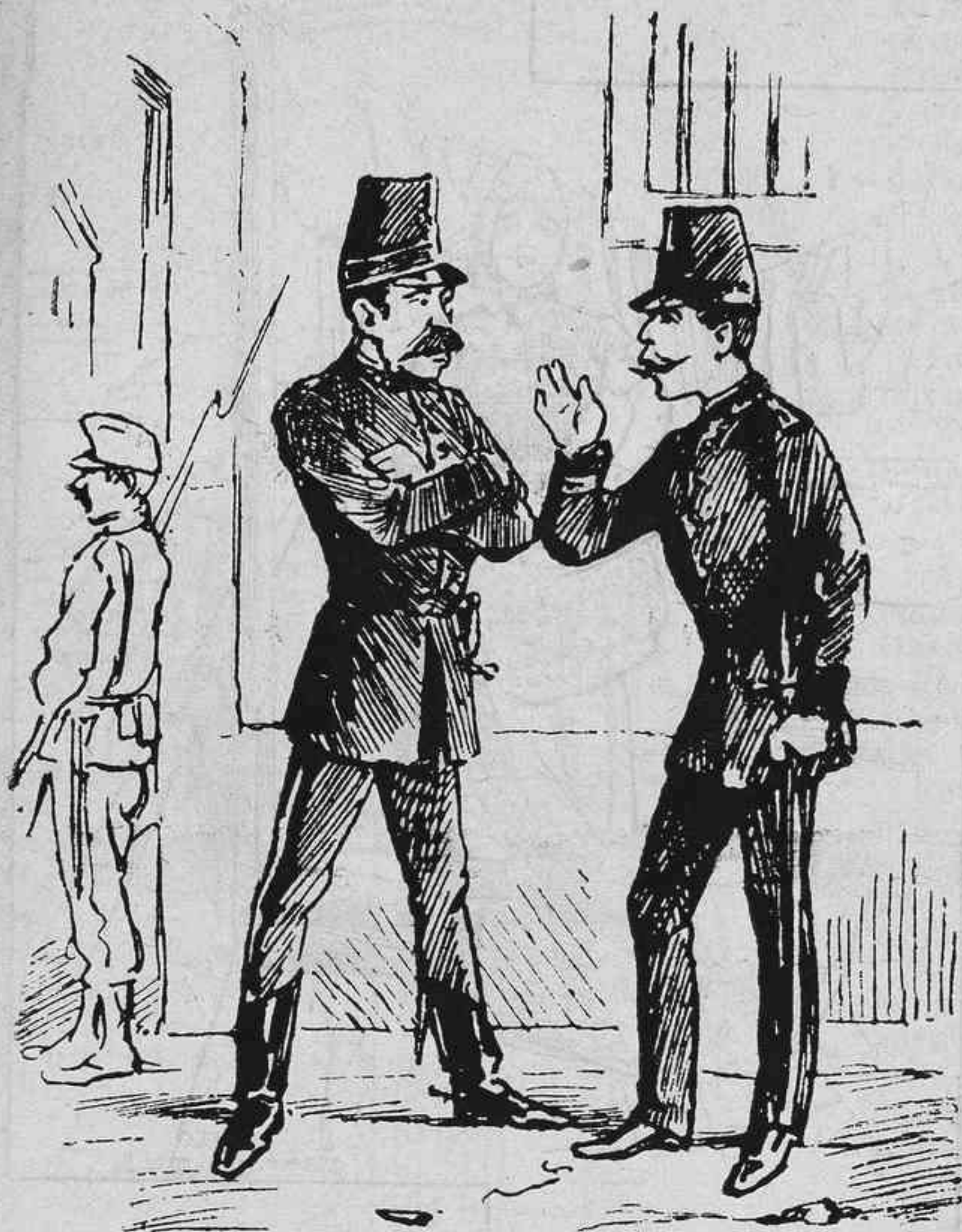
Quan vareig veure d' aprop á la hermosa Rosalia, vareig compendre perque vá tan cara la farina.

ROSSENDO PONS.

Per veure't passo de dia per sota de ton balcó: á las nits no m' hi atreveixo qu' es molt fosch y vaig molt sol.

CAMBIS D' UNIFORME.

—¡Esto es atroz! Siempre cambiando: esto nos arruina.
 —Yo, chico, voy á darme de baja como socio del *Círculo militar* y á dejar la suscripción de la *Revista del ejército*.
 —¿Con qué objeto?
 —Para abonarme al sastre.

Mil vidas per tú daría
 si mil ne pogués tenir;
 mes com tan sols ne tinch una
 la necessito per mi.

PAU.

ACUDITS.

—¿Quinas son las inutilitats més considerables que hi ha al mon?

—Son quatre: fer lluna de dia, ploure sobre mar, tenir pits los homes y enrahonar quan no 's necessita.

En un estudi:

—¿Quántas provincias hi ha á Catalunya?

—Quatre, si no n' hi han posada cap més.

LLUÍS ORELLUT.

Hi havia un home extraordinariament avaro que havia perdut completament la gana.

La seva familia, alarmada, aná en busca de un metje, lo qual escrigué una recepta dihent:

—Que prengui una xicra de aixó tres vegadas al dia, y demá passat haurá recobrat l' apetit.

—No me 'u donaréu pas entenent—digué l' avaro.—Esquinséu la recepta y aixis m' estol-

viaré 'ls diners de la medicina y 'ls de la teca.

En un examen de Anatomia.

L' alumno acabava de respondre perfectament á las tres lliçons, y 'l catedràtich, qu' era un home molt tranquil, volent posar una vegada més á proba ja que no la suficiencia, la serenitat del estudiant, li preguntá:

—Vamos á veure: suposis que jo m' also y li dono una puntada de peu, ¿quins muscles del cos se li mourán?

L' estudiant respongué molt amatent:

—Ans que tot los del meu bras dret, perque encare no hauré rebut la puntada de peu, que ja li hauré respost ab un cop de puny als nassos.

SALDONI DE VALLCARCA.

Fá pochos días un subjecte á qui may havia vist, va tenir la barra de dirme que li deixés cinch duros.

—Pero home—li vaig dir—¿cóm vol que 'ls hi deixi, si no tinch l' honor de coneixe'l?

Y ell me va respondre:

—Per aixó mateix.

—¿Cóm s' entent?

—Molt senzillament: ¿no veu que si 'ls demanava á algú altre, no 'm voldria deixar ni una pesseta?

A UNA CANSALADERA.

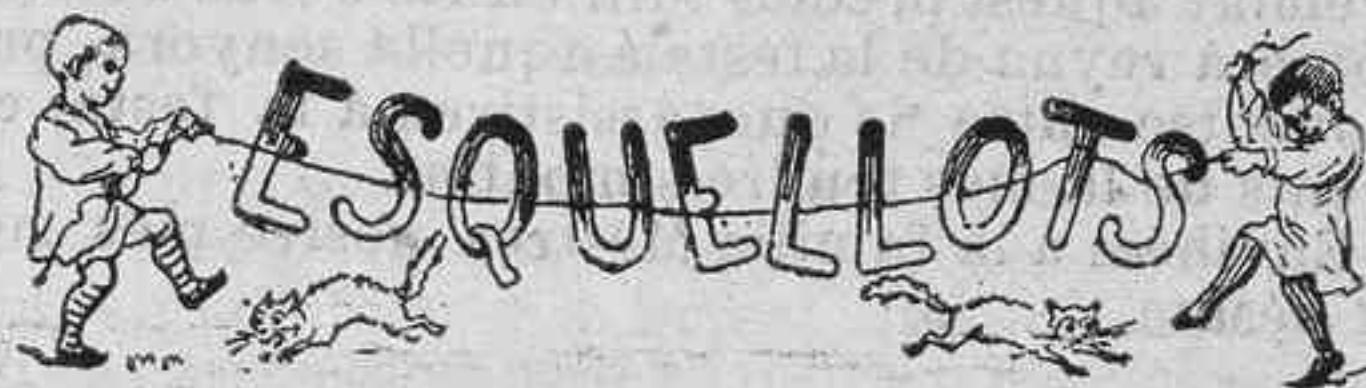
¿Creurás tú, nineta hermosa,
 lo molt que á mi m' encaparra
 que tas manetas de rosa
 toquin vianda tan greixosa
 com es llart y butifarra?

¿Creurás nena, que 'm fas pò
 y mon cor se *destarota*
 quan prenent lo talladó
 dessobre d' un gros piló
 trinxas carn per fer pilota?

¿Creurás, que 'n tinch molta pena
 que toquis peus y sagins,
 y que ab carns de tota mena
 (tasca impropia de una nena)
 ne fassis talls y bossins?

Al mirarte perdo 'l tino;
 ¿no valdria més, nineta,
 qu' en lloch de tan gran amohino
 de tocar carn de tocino...
 me toquessis la barbeta?

M. GARDÓ FERRER.

Lo càrrech de arcalde deu considerarlo algú com una especie de martiri, de sacrifici; com una cosa semblant al final de la Passió.

Aixis al menes ho donan á compendre 'ls governants.

Era arcalde D. Félix, y 'l govern va adjudicarli la gran creu del mèrit militar.

Han fet arcalde a D. Joan y acaba de serli adjudicada la gran creu de Isabel la Católica.

¡Oh ànimas cristianas,
consideréu bè aquest punt!
L' arcalde puja 'l calvari
portant la creu al damunt.

Pero ¿per qué dimontri la creu concedida a D. Félix seria del mèrit militar, y la otorgada a D. Joan ha de sé d' ordre civil?

Jo, quan més m' ho considero,
menos clar ho vaig trobant.
La primera fa guerrero,
la segona no 'n fa tant.

Existeix la idea de tornar a encomanar als governs de provincia la secció de higiene que corria a càrrech dels ajuntaments.

Los governadors conservadors no 'n tenen prou ab la quantitat que se 'ls senyala per gastos de representació. Es menester dotarlos de recursos extraordinaris.

May siga sino pèls molts garrots que se 'ls trenquen quan se veuen obligats a donar una batuda per l' istil de la del Passeig de Colón.

¡Bè, Sr. Lluch! Aixís m' agradan los homes.

Estant en lo poder no pararse en barres per fer lo que convinga.

Estant en la oposició, ferla a mort, y sense contemplacions.

En una paraula: ser ministerial incondicional y oposicionista implacable segons governin los nostres o 'ls contraris.

L' altre dia quan deya: «Jo negaré món vot a tots quants dictàmens se presentin» me vaig estremir d' alegria.

Per lo tant, Sr. Lluch, rebi la meva enhorabona, que més me l' estimo veurel mossegant que llepant.

¡Ah! Y si va a pendre banys als Orientals, donga expressions al Sr. Gassull.

Ha mort a una edat avansada la Sra. D.ª Pepa Salvat y Oñós, mare política del distingit arquitecto D. Joseph Oriol Mestres, y avia materna de nostres estimats amichs Aristides y Apeles Mestres.

L' autor de *La Cigala y la Formiga*, al serli premiat aquest preciós idili en los Jochs Florals, nombrá reyna de la festa a aquella senyora, promoventse entre 'ls que assistiren a la festa, corrents de la més tendre simpatia.

Envihém a la familia Mestres nostre més sentit pésam.

Encare hi ha qui 's queixa de la *Tabacalera...* ¿y tot per qué?

Perque en las cajetillas de cigarrillos hi ha dos o tres pitos engatxats a la cuberta, de tal manera que quan lo fumador vol treurels s' esqueixan y 's tornan inservibles.

AL TERRAT.

Tant si 'm creuen com no 'm creuen,
no hi ha cap noya en lo vol
que tingui la mèva trassa
en treure 'ls drapets al sol.

Ara bè ¿qué son dos o tres cigarrillos menos?
Dos o tres dossis de veneno que s' estolvia de
absorbir lo fumador, tal vegada a benefici de la
vida.

Parla *La Renaixensa* de la festa major de Sabadell, que aquest any s' ha fet ab marcat color catalá y diu:

«En una ciutat tan influida per las corrents forasteras com la de Sabadell, qual tracte diari y constant ab la gent castellana, ha sigut sempre un perill imminent pera disfressarse ab colors d' estrangera.

De lo qual se deduheix una cosa qu' encare no sabiam: que 'ls castellans son estrangers.

Sempre se 'n aprenen de novas.

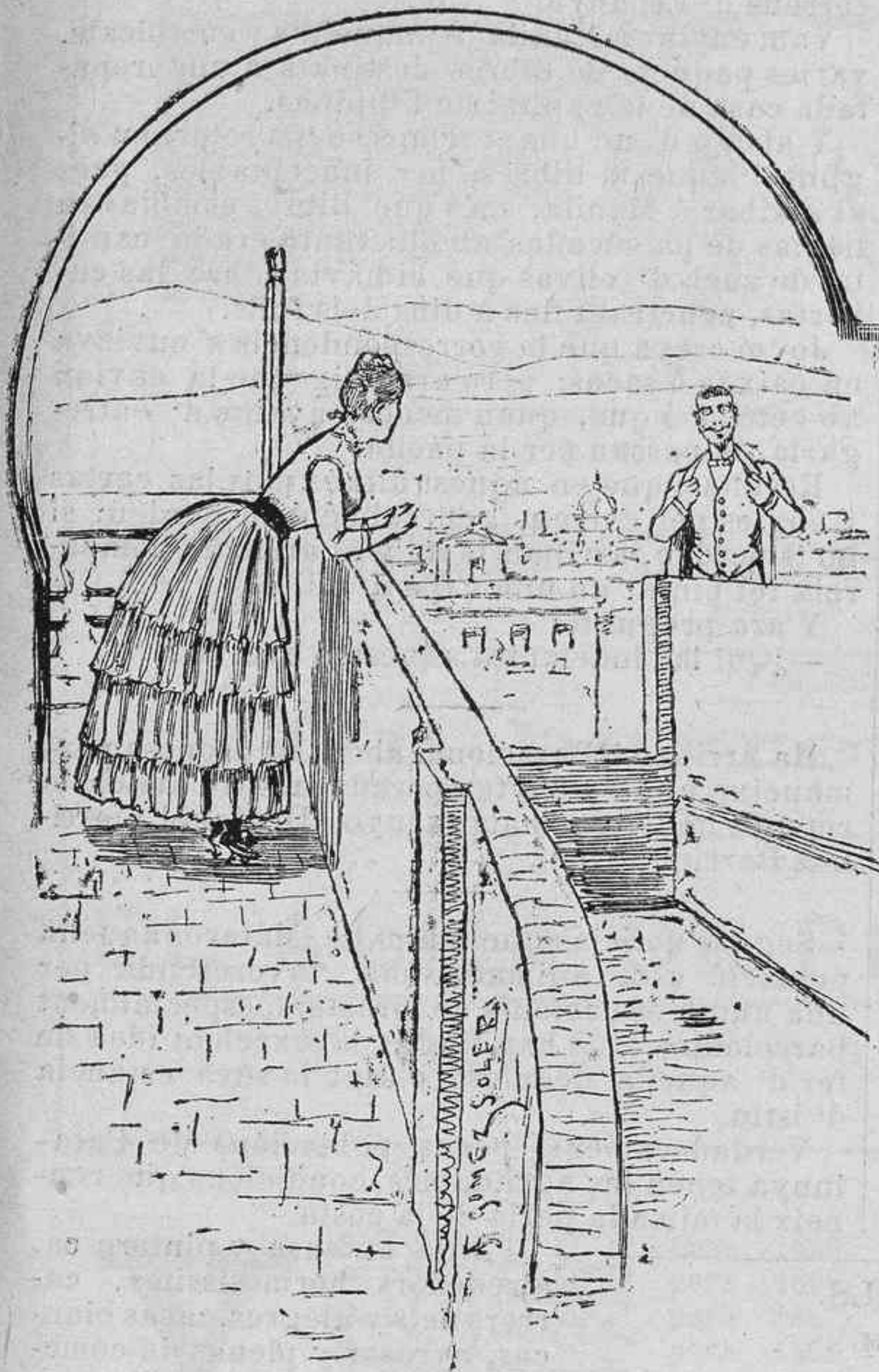
Vostés creuran que qui tals afirmacions sustenta, será un catalanista rabiós, intransigent, que no 's contentará ab menos que ab la independencia de Catalunya.

Donchs no, senyors. Las sevas aspiracions se reduheixen a que totas las poblacions de Catalunya celebrin la seva festa major a la catalana.

«Lo dia, diu, en que totas las poblacions de Catalunya pogan donar tan eloqüents testimonis com Sabadell de sa regeneració patriótica, aquell

AL TERRAT.

ELLA:—Jo, per casarme, desitjo
ocupá un lloch elevat.
ELL:—Aixó ray, 'ns casarém
dalt d' aquest mateix terrat.

«dia podrém dir ja que *Catalunya es pera 'ls cataláns.*»

Res: catalanisme de festa major.

Si es aixís

Sonen gaytes é tenores
é surten balls de bastóns,
qu' en quant á catalanistes
d' aytal faison n' es tothom.

Deya aquest dia un periódich que havia sigut
detingut á la Rambla un individu pèl delicte...
res, pèl delicte de *ussurpació de sexo.*

No sé quin delicte serà aquest; pero me 'l ima-
gino.

Si l' acusat se veu portat davant dels tribu-
nals, podrà invocar un argument á favor seu, di-
hent ab veu de femella, per interessar als jutjes:

—Pero senyors magistrats... pòsinse á la ra-
hó... ¿no hi ha pèl món tantas donas que 's posan
las calsas? ¿Per qué no ha de haverhi de tant en
tant un home que 's posi las faldillas?

Han terminat las obras de la fatxada de la
Catedral.

Pero ab tot y aixó no ha terminat ni molt me-
nos la obstrucció dels claustres.

Espanta considerar lo perjudici que sofriria
D. Manuel Girona, avuy per demá que 's morís,
si no podían enterrarlo en los claustres, á causa
d' estar convertits en un magatzém d' objectes
y trastos.

Molt mal correspón lo cabildo á la generositat
del opulent capitalista que ha costejat la fatxada.

A Berlin está celebrantse un Congrès mèdich,
al qual han assistit 2,500 facultatius alemanys y
un número igual d' extrangers.

Total, una reunió de 5,000 doctors en l' art de
enviar malalts al cementiri.

¡Vaya una feyna no farian si en lloch de enra-
honar, los deixessen treballar tots á l' hora!...

¡Ni una epidemia!

¿A qué obehirá l' ordre que ha donat lo senyor
González Solessio, fent tancar cafés y xocolate-
rias á la una de la nit?

Jo comprench qu' envihés un ofici á las iglé-
sias ordenant que s' abstinguin de tocar campa-
nas, quan la gent de bè dorm tranquilament.

Pero ¿privar als indicats establiments de gua-
nyarse la vida y al públich de utilizar los seus
serveys, quan ni 'l públich, ni 'ls establiments
citats causan á ningú la menor molestia?... fran-
cament no s' explica.

No sembla sino quehaguém de tornar als temps
de la picó, en que tot se reglamentava, fins l'
hora de llevarse y de ficarse al llit.

Sr. González Solessio: encare que vosté siga
militar, vaja ab cuidado, que nosaltres no som
soldats.

Algúns periódichs han publicat lo següent da-
to, que jo consigno també, pera no ser menos
qu' ells.

La construcció del Baluart de las Pussas va
costar 77 mil rals; lo tirar-lo á terra ha costat 40
mil pessetas.

Aixó sols indica lo molt que ha baixat lo valor
de la moneda y lo molt que ha pujat lo valor dels
jornals.

Un traductor anglés que ha donat á llum una
novela de Armando Palacio Valdés, ho ha fet tant
del *mateixo trosso*, que ha traduhit lo nom de don
Juan Tenorio, per *D. Juan the tenor.*

Es á dir: *D. Juan el tenor.*

¡Que 'l fusellin!

Ab la qüestió dels gossos, á Gracia 'ns imitan.
Res de donarlos estrignina. Llás, carretó, tres
días de bona vida, subasta y mort, cas de no
presentarse l' amo de la bestiola á reclamarla.

No hi ha més que una diferencia.

A Barcelona la matricula, de un gos costa dos
duros.

A Gracia, dos pessetas.

Y á propòsit: si un ^{**} gos barceloni, pertanyent
á las classes caninas contribuyents entra á Gra-
cia, ab la placa y 'l bossal que li corresponen
¿será perseguit dintre de aquell terme municipal?
Y vice-versa ¿sufrirá la mateixa sort un gos
gracienc qu' entri á Barcelona?

Seria precís aclararho, celebrant al efecte un
tractat intermunicipal, que fixés los drets dels
gossos, á transitar pèls dos municipis.

D' altra manera si cada ajuntament del Plá de
Barcelona estableix la mateixa contribució, los

gossos, anant tan cuberts de placas, més que gossos semblarán tortugas.

Un americà diuen que ha inventat una cotilla tan particular, que á la més petita pressió exterior, produheix un xiulet semblant al de una locomotora.

Ara figurinse que las senyoras y senyoretas comensan á usar aquesta mena de cotillas.

Sempre sentiriam xiular.

Semblaria sempre qu' estés passant en Cànovas.

Llegeixo:

«La fuente de la plaza del Rey mana muy poca agua, de suerte que no es suficiente para atender á las necesidades de aquel vecindario.»

Precisament la de la Plassa del Rey...

¡Y gobernant un ajuntament conservador!

¡Y encare dirán que son tan amants dels atributs de la monarquia!

CUPÓ-OBSEQUI

als lectors de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Presentant aquest cupó, 's podrà adquirir per 2 rals una famosa obra que val UNA pesseta:

VIAJES DE GULLIVER

AL PAIS DE LOS ENANOS Y AL DE LOS GIGANTES

1.ª y 2.ª parte

Un tomet de gran tamany, profusament il·lustrat.

NOTA.—Bastará la presentació d' aquest cupó, que será sellat al recollir l' exemplar de la obra.—Llibreria Lopez, Rambla del Mitj, 20.

Una mostra de las excelencias del servey de correus d' Espanya.

Vam enviar á Manila, franquejats y certificats, varios paquets de llibres destinats á una reputada casa de la capital de Filipinas.

Y al cap d' un quant temps se 'ns retornan alguns d' aquests llibres, per inacceptables, pues al arribar á Manila, més que llibres semblavan llescas de pa sucadas ab oli: tanta era la quantitat de such d' olivas que hi havia sobre las cubertas, penetrant fins á dins dels fulls.

Jo 'm creya que la correspondencia s' enviava en caixas ó sacas; pero ara veig que la envian ab cetrills ó que, quan menos, avants d' entregarla, la passen per la paella.

Resultat, que en aquest dítxós país las cartas y envios pèl correu, generalment se perden; si no 's perden, arriban tart, y al arribar, compareix tot pintat ab una capa d' oli.

Y ara pregunto:

—¿Qui las indemnisa aquestas averias?

Ha arribat á Barcelona, ahont se proposa permaneixi una llarga temporada, nostre amic lo reputat novelista malaguenyo, D. Manel Martinez Barrionuevo.

Segons noticias que tenim de Mataró, aquella població está animadissima, favorescuda per una numerosa colonia de forasters, especialment barcelonins, que han tingut la excelent idea de fer d' aquella deliciosa ciutat la seva estancia d' istiu.

Verdaderament, pocas poblacions de Catalunya tenen las agradables condicions que reuneix la mimada perla de la costa.

Platja extensa y pintoresca, alrederors hermosissims, carrers nets y alegres, casas blancas, ayrosas y plenas de comoditats, fresca, tranquil·tat y salut... y sobre tot, lo carácter expansiu, obert y hospitalari dels mataronins que val més que totas las galas de Biarritz, tota la grandesa d' Arcachón y tota la aparatosa cursileria de San Sebastián.

Al pa pa, y al vi vi. Avuy ha vingut á má parlar de Mataró y hem de dir la veritat.

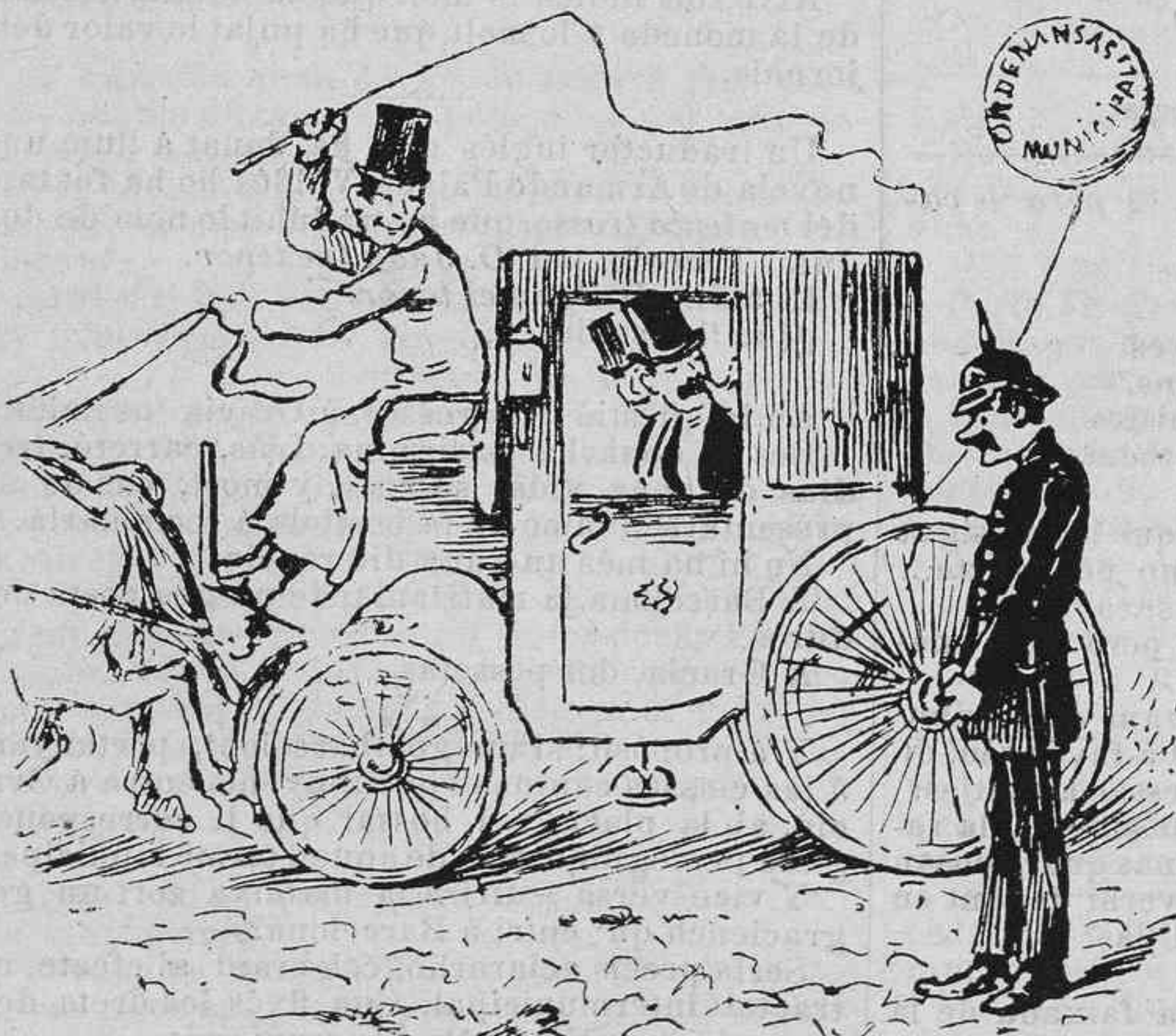
¡Tan de bó que aixó fés que alguns barcelonins, que 's trenquen lo cap buscant un niu agradable pèl istiu, compreguessin que á Mataró hi trobarán lo que buscan!

Una máxima:

Res fá perdre tan la dignitat com la miseria. Franklin deya, que la pobresa podia compararse ab un sach buit, que per lo mateix qu' es buit no pot tenir-se dret.

LAS ORDENANSAS MUNICIPALS.

(QUÍ HA DE DONAR LLUM, DONA FUM.)

¿Vols pogué anar contra direcció?
Ligas qu' ets de la diputació.

À LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—*Ta-no-ca.*
2. ID. 2.ª—*Sal-do ni.*
3. ANAGRAMA.—*Cabo-Baco Boca.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Los cantis de Vilafranca —Pare y padri.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Figuerola.*
6. CONVERSA.—*Llorens.*
7. GEROGLÍFICH.—*Per canadins, Canadà.*

XARADAS.

I.

EN L' ÀLBUM DE 'N JOSEPH Me BERNIS.
 Perque hi hagi una miqueta
 de variació al àlbum sèu,
 li faré una xaradeta
 ¡ey! si acás no li sab greu.
Me total sense segona,
 per més que 'm diga pavana,
 ferlo rumiar una estona
 quan siga en aquesta plana.
 Quan un treball n' es llegit

NOCTURNO.

Ha pentinat la *Manina*,
 ha regat lo sèu jardí,
 y ara, com marit y molla,
 se 'n van tots dos á dormí.

se gira full mo't aviat.
 pró aixó fa rumiar. petit.
 si un ne vol quedá' enterat.

No li *dos-tres* enredada
 perque jo hi sentit á dir,
 que buscant una xarada
 un home s' hi va morir.

Dirá qu' es una tontada
 fé' aixó en un àlbum formal,
hu es una xarada *honrada*
 y pot dur lo cap *bèn'alt*.

Crech que prou n' hi haurá ab aixó.
 Desxifri, que facil es
 y si treu la solució...
 tot aixó tindrà de més.

J. STARAMSA.

II.

¡Ah *Total* y cóm t' adoro!
 ¿Y cóm no? ¿si ets tant *dos-tres*
 y de *hu-doble* no 'n tens res?
 Si tu faltas, cert: jo 'm moro:
 puig es tant lo que t' anyoro
 que quan ma estrella tirana
 me fa passá una senmana
 sens véurer la cara hermosa.
 al cos un dolor se 'm posa
 que 'l mèu metje diu qu' es gana.

AMADEO.

ACENTÍGRAFO.

—¿Qué no ho sab, senyora Pona?
 —No pas tot, senyora Agneta.
 —Donchs fa un més que la Pepeta
 es fora de Barcelona.
 —¿Y aixó? ¡qué 'm diu ara, dona!
 —Lo que sent.

—¿Y ahónt ha anat?

—A *Total*.

—¿Y cóm ha estat?

—Va coneixe un *total* rich,
 aviat ell si va fé' amich,
 y fa un més que s' han casat.

J. ALAMALIV.

MUDANSA.

Les frares de la *Total*
 van vestits com un ninot,
 son *tot* de bona *total*
 y tenen por á la *tot*.

ROMÁ ESPINAT.

TRENCA CLOSCAS.

ADELA GRACANT.

VERA.

Formar ab aquestas lletres lo titul de una comedia
 catalana

F. A. MISERICORN.

GEROGLÍFICH.

∴
 +
 .
 xas
 +
 .
 xad
 I

JOSEPH RAPECAS.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.